

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	3
2. Terugblik	3
3. Evaluatie	3
- Evaluatie ondersteuning aan gemeenten via Sportservice	3
- Evaluatie van projecten	4
- Enkele kanttekeningen	5
4. Conclusies	5
- Ondersteuning aan gemeenten via Sportservice	5
- Sportprojecten	6
5. Resumé	6
6. Aanbevelingen	6

Inleiding

Op 19 april 2004 stelden provinciale staten de kaderstellende nota "Sport in Beeld" vast. Afgesproken is dat dit beleid medio 2005 geëvalueerd zou worden. Deze notitie geeft inzicht in het resultaat van het beleid tot nu toe, de bevindingen en een overzicht van de inzet van de middelen voor de breedtesport.

Terugblik

De notitie "Sport in Beeld" vormde de start van het terugplaatsen van het sportbeleid op de politieke agenda, waarvan het in 1995 werd afgevoerd als gevolg van de provinciale kerntakendiscussie. In 1999 heeft het ministerie van VWS de Breedtesportimpuls (BSI) voor gemeenten, en later ook voor provincies, in het leven geroepen. Deze BSI was een maatregel waarbij de autonome middelen voor sport, onder bepaalde voorwaarden, door het rijk zouden worden verdubbeld tot een maximum van €113.400).

Sport heeft een belangrijke maatschappelijke meerwaarde. Als gezonde vrijetijdsbesteding draagt het bij aan de vermindering van gezondheidsproblemen van volwassenen en kinderen. Doordat sport vaak in verenigingsverband wordt beoefend, heeft sport een socialiserende waarde, draagt het bij aan integratie van doelgroepen als allochtone kinderen én ouders en gehandicapte sporters. Het biedt een structuur waarin normen, waarden en fair play belangrijk zijn.

Als gevolg van de vaststelling van "Sport in Beeld" heeft het ministerie van VWS besloten de provincie Utrecht de breedtesportimpuls toe te kennen voor vier jaren. De toegekende middelen waren gelijk aan de door de provincie Utrecht beschikbaar gestelde middelen tot een maximum van €113.400,- op jaarbasis.

Hierdoor kwam het financiële beeld er als volgt uit te zien.

Jaar	Provinciale inzet	VWS inzet	Totaal
2004	213.400	113.400	326.800
2005	213.400	113.400	326.800
2006	100.000	100.000	200.000
2007	100.000	100.000	200.000
Over vier jaar	626.800	426.800	1.053.600

Evaluatie

De middelen zijn in 2004 en 2005 langs twee sporen ingezet.

- Ondersteuning aan gemeenten
- Stimuleringsprojecten

1. Evaluatie van de ondersteuning aan gemeenten via de inzet van Sportservice Midden Nederland.

De projecten van Sport Service Midden Nederland (Sportservice) hebben zich, conform de beleidsprioriteiten, geconcentreerd op ondersteuning aan de gemeenten via de thema's "Jeugd en Beweging", "Sport en Gezondheid" en "Aangepast Sporten". Aan Sportservice is voor de jaren 2004 en 2005 een bijdrage van jaarlijks € 200.000,- toegekend. Hun tussenrapportage geeft een goed beeld van de activiteiten en resultaten (zie bijlage). Uit deze rapportage concluderen wij dat de uitvoering van dit beleidsonderdeel op koers ligt en geen afwijkingen laat zien ten opzichte van de afspraken en verwachtingen. Hieronder volgt kort een samenvatting met resultaten die door de inzet van Sportservice zijn bereikt (zie ook de bijlage).

- Kennisoverdracht aan 8 sportloketten (gemeentelijke informatiepunten) over vrijwilligersbeleid, 18 verenigingen hebben een cursus gevolgd over vrijwilligerscoördinatie, 20 verenigingen hebben een individueel adviesgesprek gehad en 27 verenigingen hebben deelgenomen aan een workshop over leden

voor leden. Van deze laatste groep is er bij 22 verenigingen daadwerkelijk versterking van de ledencultuur gerealiseerd.

- Kennisoverdracht over wet- en regelgeving via 29 workshops Aan 18 verenigingen is direct advies uitgebracht en daarnaast zijn 90 verenigingen bereikt via een boekje over wet- en regelgeving.
- Op het terrein van het jeugdbeleid van verenigingen zijn er via workshops, adviesgesprekken en directe begeleiding 22 verenigingen bereikt. De toename van het aantal jeugdige vrijwilligers wordt nog in kaart gebracht.
- Ten aanzien van de verbetering van het opvoedkundig klimaat binnen de sport is de doelstelling, scholing van 150 sportleiders, gehaald. Het effect, de stap naar beleidsontwikkeling wordt in het najaar gezet, en wordt dan gemeten.
- Sportservice heeft in het kader van het FIFA WK tot 20, samen met het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking en de Utrechtse welzijnsorganisatie Stade, een lespakket voor scholen ontwikkeld, waarbij drie thema's bij elkaar zijn gebracht: Sport en normen en waarden, Sport en gezondheid en Sport in andere landen (ontwikkelingssamenwerking). Ongeveer 120 basisscholen in de hele provincie (inclusief de stad) gebruikten het lespakket (er zijn ongeveer 475 basisscholen in de provincie).
- Sportservice heeft een samenwerkingscontract kunnen afsluiten met het NISB. Dit betekent dat Sportservice nu gebruik kan maken van de diensten en het aanbod van het NISB.

In de bijgevoegde rapportage van Sportservice wordt de inhoudelijke en financiële verantwoording vanuit Sportservice gegeven.

Hieruit concluderend kan gesteld worden dat de activiteiten van Sportservice op koers liggen. Directe effecten van het sportbeleid dat door Sportservice is uitgevoerd, zoals toename van vrijwilligers of leden en toename van samenwerking, worden voor een aantal projectonderdelen in het najaar verwacht. In de definitieve verantwoording van het tweejarige werkplan van Sportservice, voorjaar 2006, zal meer duidelijkheid over de directe effecten komen. De resultaten tot nu toe geven geen aanleiding om de afspraken met Sportservice te herzien. In de korte tijd heeft Sportservice een samenhangend pakket activiteiten ontwikkeld met behulp van het provinciale subsidie. Continuering van beleid ligt dan ook voor de hand.

De uiteindelijke, beoogde maatschappelijke effecten zijn afhankelijk van meerdere factoren. Te denken valt aan de daadwerkelijke inbedding van het beleid in gemeenten, het rijksbeleid en de invloed van ander beleid, zoals jeugdbeleid en integratiebeleid.

2 Evaluatie van projecten waarbij sport als instrument binnen andere beleidsterreinen werd ingezet.

Mede gestimuleerd door de BOS-impuls (projecten ter versterking van de driehoek Buurt-Onderwijs-Sport) die VWS medio 2004 voor gemeenten in het leven heeft geroepen, is er door de provincie € 126.000, toegekend aan Sportservice voor drie projecten, te weten: "Ondersteuning vrijwilligersbeleid bij verenigingen", "Opvoeding door Sport" en "Versterking samenwerking buurt-onderwijs-sport". Hiermee zijn de middelen, die voor 2004 beschikbaar waren, besteed conform onze beleidsnotitie "Sport in Beeld". Deze middelen zijn halverwege 2004 aan Sportservice toegekend. Een verantwoording van de activiteiten en de resultaten zullen eind 2005 of begin 2006 aan de provincie worden overlegd. Met Sportservice wordt regelmatig op ambtelijk niveau overlegd over de voortgang.

Tot slot heeft in 2005 het FIFA WK voetbal tot 20 plaatsgevonden waarbij de provincie en de gemeente Utrecht nauw hebben samengewerkt om in het kader van het FIFA WK voetbal tot 20 een breed programma van sportactiviteiten voor de hele provincie te maken. Dit internationale evenement is een succes geworden. Er is een waardevol netwerk opgebouwd, er zijn veel jongeren bereikt en er is door veel organisaties samengewerkt. Sportservice heeft veel inzet gepleegd om de gemeenten in de provincie bij het evenement te betrekken door in samenwerking met de verenigingen wijktoernooien op te zetten, het schoolvoetbal voor het basisonderwijs uit te breiden met de groepen 6 en 7 en meisjes en diverse andere side-events. Momenteel wordt, in opdracht van stad en provincie, door de Universiteit van Utrecht een evaluatie van het WK-evenement gemaakt die in het najaar aan gedeputeerde staten en b&w van Utrecht wordt gepresenteerd. Ook een interne evaluatie vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de algemeen directeur.

3. Enkele kanttekeningen

Iedereen is ervan overtuigd dat sport het middel bij uitstek is om heel veel aspecten in het maatschappelijke leven gunstig te beïnvloeden. Na anderhalf jaar sportbeleid blijkt echter wel dat het sportbeleid de vraag om financiële bijstand oproept bij tal van organisaties voor sportgerelateerde onderwerpen. De intensivering van het sportbeleid en vooral het maatschappelijke belang dat er aan wordt gehecht, legt een grotere claim op de verenigingen en organisatoren van activiteiten. Gemeenten, met name de kleinere, worstelen met sportbeleid en de inzet van middelen van de Breedtesportimpuls van het rijk. Implementatie van sportbeleid vraagt veel aandacht van gemeenten en vaak ontbreekt de capaciteit om de ambities waar te maken.

a. (investerings)bijdragen

Met het bericht dat de provincie sportbeleid ging voeren, werden heel veel particuliere initiatieven onder de aandacht van de provincie gebracht met het verzoek om er subsidie voor te verstrekken. Dat betrof kleine projecten voor kinderen, grotere projecten van welzijnsorganisaties, manifestaties van verenigingen, vragen om structurele ondersteuning voor bepaalde takken van sport en vooral heel veel vragen om geld als het ging om kleine of grote investeringsbijdragen in accommodaties. Kortom een zeer divers scala aan hulpvragen.

In sommige gevallen heeft de provincie de helpende hand geboden door als gesprekspartner op te treden en de initiatiefnemer verder te helpen door ze in contact te brengen met andere sectoren (recreatie en toerisme, fondsen of de gemeente). Concrete geldvragen werden niet ingewilligd. Bij de start van het sportbeleid was immers afgesproken dat de middelen niet versnipperd mochten worden en uitsluitend thematisch worden ingezet.

b. Samenwerking gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht heeft, via de Vereniging Sport Utrecht (VSU) duidelijk belangstelling voor verregaande samenwerking met de provinciaal werkende Sportservice. VSU is een jonge, ambitieuze organisatie en komt voort uit een fusie tussen twee stedelijke sportorganisaties. VSU behartigt de belangen van de breedtesport maar ook die van de topsport. De gemeente Utrecht manifesteert zich als sportstad waarbij zowel breedtesport als topsport de volle aandacht krijgen. VSU behartigt ook de belangen van de topsporters die in de provincie wonen. De provincie Utrecht heeft in 2004 nadrukkelijk besloten het sportbeleid uitsluitend te richten op de breedtesport. VSU heeft de uitdrukkelijke opdracht zich op het gebied van breedtesport uitsluitend met de stad bezig te houden omdat de middelen ook uitsluitend stedelijk zijn. Sportservice en VSU bewegen zich dus naast elkaar.

Conclusies.

Hieronder worden in dezelfde volgorde als onder paragraaf 3. Evaluatie, per onderdeel conclusies verwoord.

1. Ondersteuning aan gemeenten via Sportservice

- Sportservice heeft een breed netwerk opgebouwd zowel binnen gemeenten als binnen andere partijen zoals sportverenigingen en onderwijsinstellingen. Het is hiermee een goede stimulator voor versterking van het lokale sportbeleid. Hun activiteiten worden, voor zover wij dat nu op grond van het eigen netwerk kunnen beoordelen, goed gewaardeerd door de gemeenten en de resultaten die gesteld zijn, zijn grotendeels behaald. Een gericht onderzoek is niet gedaan en daarom stellen wij voor om eind 2005 een korte enquête bij gemeenten uit te voeren over de inzet van Sportservice. Dit onderzoek kan door de provincie zelf worden uitgevoerd in korte tijd.
- Veel gemeenten zijn te klein om een stevige ambtelijke inzet op sport te verzorgen en daarom is samenwerking met buurgemeenten noodzakelijk op dit gebied. Sportservice heeft een coördinerende en initiërende rol op zich genomen om deze samenwerking te stimuleren en te begeleiden, continuering van de inzet op dit gebied is nog noodzakelijk.

- Veel gemeenten zitten in een fase van forse bezuinigingen en met het aflopen van de breedtesportimpuls van het rijk staan in de meeste gemeenten de investeringen in sportbeleid onder druk. Het is belangrijk dat de provincie sport op de agenda houdt bij gemeenten en dat gemeenten hun eigen verantwoordelijkheid nemen.

Terugkijkend kan geconcludeerd worden dat het nodig is om gemeenten te ondersteunen bij hun breedtesportbeleid waardoor dit beleid dermate verankerd wordt dat het een zichtbare meerwaarde oplevert voor het hele sociale beleid. Voorgesteld wordt om Sportservice het komende jaar de gemeenten te laten ondersteunen door zich vooral te richten op de verdere vormgeving van de sportinfrastructuur binnen de gemeenten. Naast de activiteiten van Sportservice als beleidsondersteuning, deskundigheidsbevordering, verenigingsondersteuning, netwerkvorming en stimulering van samenwerking is een nulmeting nodig. Zo'n nulmeting moet een beeld geven van de "stand van het sportklimaat", waaruit duidelijk wordt wat het beleidsniveau bij gemeenten is, hoe de beschikbare accommodaties zijn verdeeld, wat de knelpunten voor gehandicapte sporters zijn, hoe de gerealiseerde samenwerking vormgekegen heeft en informatie over de middelen die in totaal aan sportbeleid worden besteed. Zo'n "provinciale sportkaart" geeft gemeenten inzicht in de mogelijkheden en noodzakelijkheden en de provincie een sturingsinstrument. De nulmeting kan uitgevoerd worden als één van de activiteiten in het werkplan van Sportservice. Continuering van onze financiële inspanning voor deze basisactiviteiten is noodzakelijk.

2. Sportprojecten.

De voorwaarden voor toewijzing van middelen moeten blijven dat het projecten zijn die een helder en meetbaar resultaat hebben, dat ze tegemoetkomen aan de problematiek en aansluiten op de thema's van de Sociale Agenda, dat het project een integraal karakter heeft en dat er samenwerking tot stand komt tussen diverse partijen, waardoor het project een blijvend effect heeft en/of dat het project elders kan worden ingebed.

Resumé

- Het in de notitie "Sport in Beeld" voorgestelde tweesporenbeleid is een juiste keuze. Uit de overige bevindingen die de afgelopen anderhalf jaar gedaan zijn komen geen onderwerpen naar voren die "over het hoofd zijn gezien".
- De activiteiten van Sportservice zijn bevredigend en liggen op koers. Sportservice is een goede gesprekspartner die goed weet in te spelen op de fase waarin het provinciale sportbeleid zich bevindt, door projectmatig in te spelen op de vraag.
- Sportprojecten hebben een dubbele werking: enerzijds aanjagen van gemeentelijk beleid (infrastructuur), waardoor er op lokaal niveau betere (informatie)voorzieningen voor de inwoners ontstaan en waardoor de samenwerking tussen welzijnsorganisaties, scholen en verenigingen versneld wordt. Anderzijds integratie van beleid door de projecten via de Sociale Agenda te genereren, waardoor sport werkelijk een bijdrage levert aan de oplossing van maatschappelijke problemen, zoals armoede en jeugdcriminaliteit.

Aanbevelingen

1. Op jaarbasis middelen binnen Sociale Agenda reserveren voor sportprojecten in 2006
2. De opdracht te verstrekken aan Sportservice Midden Nederland om zich het komende jaar blijvend te richten op de ondersteuning aan gemeenten en het aanleggen van een infrastructuur
3. De opdracht te verstrekken aan Sportservice Midden Nederland om als onderdeel van deze activiteiten een nulmeting uit te voeren naar de stand van het sportklimaat in de provincie Utrecht, waarbij wordt meegenomen welk effect het beleid van de gemeente Utrecht heeft op de regio.
4. Ambtelijk een korte enquête over de inzet van Sportservice uit te laten voeren onder de Utrechtse gemeenten